Painon hallintaopas

2017

Värikuvat: resoluutio 300 dpi, värisyys CMYK Harmaasävykuvat: resoluutio 200 dpi, värisyys GRAYSCALE Piirroskuvat: resoluutio 600–1200 dpi, värisyys BITMAP Taitossa käytettävät tiedostomuodot: TIFF, JPEG (paras laatu), PSD ja EPS

Kuvan resoluutio

Resoluutio on suhdeluku, josta taitto-ohjelma tietää minkä kokoisena kuva pitää oletusarvoisesti esittää. Digitaalikamera tallentaa oletusarvoisesti resoluutioarvolla 72 dpi. Kun vaihdat resoluutiota kuvankäsittelyohjelmassa, ole tarkkana, että vaihdat pelkästään lukuarvoa. Tiedostokoon (kuvan pikselilukumäärä) ei pidä kasvaa.

Jos kuvissasi on liian vähän resoluutiota eli käytännössä liian vähän pikseleitä, terävistä yksityiskohdista tulee painettuina epäteräviä. Jos resoluutiota on erittäin vähän, kuten esimerkiksi verkosta otetuissa kuvissa, on painettu lopputulos erittäin epäterävä ja pikselit erottuvat kuvassa selvästi. Liian suurella resoluutiolla ei ole vaikutusta painotuotteen lopputulokseen. Käytetty rasterilinjatiheys määrittää, millä suhteella pikselit muutetaan rasteripisteiksi. Kuvakoon muutos heikentää painokuvan laatua, jos taitto-ohjelmalla pienennät sitä alle 50 % tai suurennat 130 % alkuperäisestä. Tee yli 50 % pienennökset kuvankäsittelyohjelmassa ja vältä yli 130 %:n suurennosta laadun heikkenemisen vuoksi.

Ladattavissa www.otavankirjapaino.fi/ohjeet/aineiston-valmistus

ISOcoated_v300_eci.icc (päällystetty paperi, max. värimäärä 300 %) PSO_Uncoated_ISO12647_eci.icc (päällystämätön paperi, max. värimäärä 300 %)

Väriprofiilit ja kuvankäsittely

Monitori pystyy näyttämään kolmella värillä (RGB) enemmän kuin painovärit neljällä (CMYK). Painojäljen simuloiminen tietokoneella tarkoittaa käytännössä kuvan värien vähentämistä. Väriprofiileilla teet tämän vähentämisen oikein ja kaikkien neljän painovärin yhteenlaskettu kokonaisvärimäärä ei ylitä painoteknisiä raja-arvoja. Painetut kuvat pysyvät sävykkäinä eivätkä tahraa valmiin aukeaman vastakkaista puolta.

Väriprofiilien asentaminen ja käyttö

Asentaminen

- 1. Lataa tiedosto kohdasta Ladattavat asetukset ISO-väriprofiilit ja InDesignin Export-asetukset (OKP_ICC_ja_PDF_2013.zip) osoitteesta otavankirjapaino.fi/ohjeet-ja-merkit/
- 2. Pura zip-tiedosto.
- 3. Kopioi tiedostot (ISOcoated_v2_eci.icc, PSO_Uncoated_ISO12647_eci.icc)
 - Mac OS X: Macintosh HD/Kirjasto (Library)/ColorSync/Profiles
 - Windows: C: \WINDOWS\system32\spool\drivers\color

Käyttö, Photoshop

- 1. Muuta kaikki painoomme lähetettävät kuvat yhtenäiseen VÄRIPROFIILIIN EDIT> CONVERT TO PROFILE ja valitse DESTINATION SPACE -kohdasta painopaperiisi sopiva profiili kahdesta ISO-vaihtoehdosta. (ISOcoated_v2_eci, PSO_Uncoated_ISO12647_eci.icc).
- 2. Muista aina jättää kopiot alkuperäisistä kuvista, sillä tehtyjä värimuutoksia ei voi enää perua tallennuksen jälkeen.
- 3. Tallenna kuviin mukaan käyttämäsi VÄRIPROFIILI (Ruksi kohtaan Embed color profile / Sisällytä väriprofiili).

HUOMIO! ISO-väriprofiileja tarvitset VAIN 4-värikuviin!

KÄYTÄ OIKEAA MITOITUSTA KANSISSA JA SISUKSESSA.

Määritä uutta dokumenttia luotaessa leikkausvaraksi 5 mm joka reunaan.

CMYK: Käytä taitossa prosessivärejä (CMYK).

SPOT: Pantone-lisävärit tai kohdelakan voit lisätä taittoon spottiväreinä. Muista, että jokainen lisäväri on aina oma painopeltinsä ja lisää näin ollen kustannuksia. Varmista, että asiasta on sovittu tilauksen yhteydessä.

HUOMIO! Jos käytät Pantone-lisäväristä jotain määrättyä prosenttia esimerkiksi 15 %, ja muutat sen jälkeenpäin prosessiväreiksi (CMYK), saattaa värin sävy muuttua huomattavasti alkuperäisestä. Määrittele kyseinen väri jo valmiiksi prosessivärinä.

Viivojen paksuus taitossa:

- ohut hiuslinja (hairline) tulostuu eri vahvuisena riippuen käytetystä ohjelmistosta ja tulostusresoluutiosta. Älä käytä hiuslinjaa viivapaksuuden määrittelyyn.
- pienin viivapaksuus 1-värisille painotuotteille 0.5 pistettä (0.17 mm)
- pienin viivapaksuus rasteroiduille tai monivärisille viivoille 1 piste (0.35 mm)
- pienin viivapaksuus negatiiviviivoille 1 piste (0.35 mm)

Suositukset valkoiselle tekstille:

- vähintään 8 pisteen koko
- mielellään lihava leikkaus
- tasapaksu kirjasin (groteski tai sans serif)

Paperi on elävä materiaali. Jos pienikokoista, valkoista tekstiä käytetään nelivärikuvien tai montaa osaväriä sisältävien graafisten objektien päällä tekstin luettavuus saattaa kärsiä.

Poista: Käyttämättömät värit.

Tarkista: Ovatko listalla mukana ne värit, joita taitossa käytät.

Valmis taitto tulostetaan PDF:ksi sivuttain, ei aukeamittain.

HUOMIO

Jos kuvia tai muuta väripintaa menee yli kirjan sivukoon, muista käyttää 5 mm leikkausvaraa. Kuva voi mennä yli enemmänkin kuin 5 mm, sillä se rajautuu pdf-asetusten mukaisesti vain 5 mm:n päähän sivukoosta.

Meidän suosituksemme syvän, tahraamattoman mustan aikaansaamiseksi on: - cyan 60 %

- musta 100 %

Mikäli olet epävarma aineiston painokelpoisuudesta, lähetä muutama testisivu Aineistopalveluumme jo ennen varsinaisen aineiston lähettämistä:

aineistot@otavankirjapaino.fi

Näin säästytään yllätyksiltä ja pysytään aikataulussa.

New Colour Swatch	New Colour Swatch
New Tint Swatch	New Tint Swatch
New Gradient Swatch	New Gradient Swatch
New Mixed Ink Swatch	New Mixed Ink Swatch
New Mixed Ink Group	New Mixed Ink Group
Duplicate Swatch	Duplicate Swatch
Delete Swatch	Delete Swatch
Swatch Options	Swatch Options
Load Swatches	Load Swatches
Save Swatches	Save Swatches
/	
Select All Unused	Select All Unused
Select All Unused Add Unnamed Colours	Select All Unused Add Unnamed Colours
Select All Unused Add Unnamed Colours Name	Select All Unused Add Unnamed Colours
Select All Unused Add Unnamed Colours Name Small Name	Select All Unused Add Unnamed Colours V Name Small Name
Select All Unused Add Unnamed Colours Name Small Name Small Swatch	Select All Unused Add Unnamed Colours V Name Small Name Small Swatch
Select All Unused Add Unnamed Colours Name Small Name Small Swatch Large Swatch	Select All Unused Add Unnamed Colours V Name Small Name Small Swatch Large Swatch
Select All Unused Add Unnamed Colours Name Small Name Small Swatch Large Swatch Merge Swatch	Select All Unused Add Unnamed Colours V Name Small Name Small Swatch Large Swatch Merge Swatches
Select All Unused Add Unnamed Colours Name Small Name Small Swatch Large Swatch Merge Swatches Ink Manager	Select All Unused Add Unnamed Colours V Name Small Name Small Swatch Large Swatch Merge Swatches Ink Manager
Select All Unused Add Unnamed Colours Name Small Name Small Swatch Large Swatch Merge Swatches Ink Manager Hide Options	Select All Unused Add Unnamed Colours V Name Small Name Small Swatch Large Swatch Merge Swatches Ink Manager Hide Options

Käyttämättömien värien poistaminen

Toimisto-ohjelmissa musta väri muodostetaan RGBväreistä. Tulostettaessa tiedosto PDF:ksi musta saattaa muuttua kaikkiin neljään osaväriin. Neljästä väristä muodostuva musta teksti on painettuna epäterävää ja saattaa tahria aukeaman vastakkaista puoliskoa painon jälkeisissä tuotantovaiheissa.

O PDF-TIEDOSTON VALMISTAMINEN INDESIGNILLA

Lataa asetustiedostot kohdasta ISO-väriprofiilit ja InDesignin Export-asetukset
 (OKP_ICC_ja_PDF_2013.zip) osoitteesta otavankirjapaino.fi/ohjeet/aineiston_valmistus

 PDF-export-asetukset ovat päällystetylle (coated) ja päällystämättömälle (uncoated) painopaperille.
 Tiedostot toimivat sekä Macintosh- että Windows-järjestelmissä, myös InDesign CC- ja CC2015-versioissa.

2. Ota asetukset käyttöön InDesignissa kohdasta File > Adobe PDF Presets > Define > Load. Paikallista asetustiedostot koneeltasi ja lisää ne InDesigniin. Kun olet valmis, klikkaa Done. InDesign siirtää asetukset omaan kansioonsa, joten alkuperäisiä et enää tarvitse.

3. Tee painoon sopiva PDF komennolla File > Export ja nimettyäsi työn valitse oikea asetus (painopaperin mukaan) valintaikkunan ensimmäisestä alasvetovalikosta Adobe PDF Presets >

File	Export Adobe PDF
New ► Open Ctrl+O Browse in Bridge Alt+Ctrl+O Open Recent ►	Adobe PDF Preset: OKP_Coated_291111 Standard: [High Quality Print] [PDF/X-1a:2001] [PDF/X-3:2002]
Share My Screen	General [PDF/X-4:2008] Compression [Press Ouality]
Close Ctrl+W Save Ctrl+S Save As Shift+Ctrl+S Check In Save a Copy Alt+Ctrl+S Revert Place Ctrl+D	Marks and Bleeds [Smallest File Size] Output OKP_Coated_291111 Advanced OKP_Uncoated_291111 Security OKP_Uncoated_yellowish_291111 Summary Pages Image: All
Import XML Adobe PDF Presets Export Ctrl+E Export for Digital Editions Export for Dreamweaver	Options Embed Page Thumbnails Optimise for Fast Web View

O AINEISTON NIMEÄMINEN JA SIIRTO KIRJAPAINOON

Aineiston nimeäminen

Työnkulun ja valvonnan helpottamiseksi pyydämme nimeämään aineiston selkeästi.

- Esim. sisus.pdf tai kansi.pdf ei riitä tiedoston nimeksi.
- Käytössäsi on 26 merkkiä ennen tiedostopäätettä (.pdf)
- Käytä tilausvahvistuksessa mainittua työnumeroa ja nimeä aineisto näin: 80.1234.6.01_001-250.pdf

Aineiston siirto

Siirrä aineisto osoitteen aineistonsiirto.otavankirjapaino.fi kautta

Aineistonsiirtoportaali

- Navigoi osoitteeseen: aineistonsiirto.otavankirjapaino.fi
- Palvelu vaati kirjautumisen. Tunnukset voit luoda itse.
- Sähköiset vedokset tulevat portaalin kautta alkuperäisen aineiston lähettäjälle tai tilausvahvistuksessa mainitulle henkilölle.

Nouto palvelimelta

Lähetä palvelimen tunnukset tai tiedoston suora verkko-osoite sähköpostilla osoitteeseen aineistot@otavankirjapaino.fi (esim: http://www.omadomain.com/tyo/taitto.pdf). Liitä viestiin mukaan yhteystietosi sekä muu tilaukseen liittyvä informaatio. Me hoidamme loput.

alvelun käyttö edellyt	ää kirjautumista. Anna käyttä	äjätunnus ja salasana. <u>Luo t</u>	<u>tunnukset</u> jos sinulla ei o	ole tunnuksia palveluun.	
Käyttäjätunnus					
Salasana					
Muista Minut					
Kirjaudu Lu	o tunnukset palveluun]			

Ο ΡΑΙΝΟΤΥΘΝ ΗΙΝΤΑΑΝ VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

Kustannuksia alentavia tekijöitä:

- Kirjan suunnittelun aloittaminen hyvissä ajoin yhdessä Kirjapainon myynnin kanssa
- Painovalmis PDF-tiedosto
- Värisyys oikein
- Taitto-ohjelmalla valmistettu taitto, joka on teknisesti oikein
- Oikea mitoitus
- Oikoluku ja taiton tarkistus ennen painon vedosvaihetta
- Kirjan kustannustehokas koko
- Käytetty sidosasu
- Kirjapainon vakiomateriaalien käyttö

Kustannuksia nostavia tekijöitä:

- Kiireellinen toimitus ja siitä johtuvat tuotannon uudelleenjärjestelyt
- Yllättävät sivumäärän lisäykset
- Painokelvoton aineisto
- Harvinaisten erikoispaperien käyttö
- Erikoiskäsittelyt (kohopainatus, kulmapyöristykset, muotoilut)

Kaksiväri- ja neliväripainamisen hintaero on nykyisillä koneilla yllättävän pieni ja erikoistekniikat minimaalinen lisäkustannus suuremmissa painosmäärissä.

Meillä on kokemusta sadalta vuodelta eikä tapanamme ole piilotella tietojamme. Mitä haluaisit tietää?

HELPPO KUSTANNUSLEIKKURI:

Kieliversioita tehtäessä kannattaa eri kielet taittaa omille tasoilleen mustalla värillä, joka painetaan kolmen muun osavärin päälle. Jos et vielä osaa temppua ja haluat oppia ota yhteyttä: aineistot@otavankirjapaino.fi.

